

TÄNA LEHES:

Noored on kohalikust ettevõtlusest väheteadlikud

Ragn-Sells alustab korraldatud prügive-du märtsist

Muljeid Põltsamaa valla laulukonkur-silt

Endise Elioni maja uus omanik on alustanud ümberkorralduste ja ruumide korrastamisega.

Elioni majal uus omanik

Möödunud aasta novembrikuu lõpus omandas OÜ KSK Jõgeva, kes juba pikemat aega oli otsinud oma Põltsamaa kauplusele avaramat müügipinda, enampakkumise kaudu Elioni maja.

Tartu mnt 1A asuv ärihoone paikneb Põltsamaal väga heas kohas, kus OÜ KSK Jõgeva saab juhataja Veiko Peldese sõnul laiendada Põltsamaa KSK kodutehnika kauplust. Kuna hoone uus omanik ise kogu ärihoone pinda vähemalt esialgu ei vaja, siis sõlmiti kõigi hoones tegutsevate rentnikega uued tähtajali-

sed rendilepingud.

“Kõik rentnikud jätkavad Elioni majas oma äritegevust. Neist mõned küll uutest ruumides. Hetkel aga tegeleme ärihoones mõnede ruumide sanitaarremondi ja korrastamisega. Lisaks sellele teeme korda ja ehitame välja veel mõned rendipinnad. Kui erilisi tõrkeid ei teki, siis KSK kodutehnika kaupluse avame kevadel. Uutel ja suurematel kaubanduspindadel aga hakkame pakkuma laiemas valikus kodutehnikat, kui seni Põltsamaal pakkuda saime, millele lisandub ka aia- ja mototehnika,” rääkis Veiko Peldes KSK plaanidest Põltsamaal.

Elioni maja rentnikest tuli esimeselt korrusel teisele kolida solaariumil, kangapool ja õmblejatel. Esimese korruse vasakust tiivast paremasse kolisid aga Tööinspektsioon, Korjuse Kinnisvara ja pandimaja. Kuna enamikul Elioni maja rentnikest olid eelmised rendilepingud sõlmitud mitmeid aastaid tagasi tolaeagsete hindadega, siis tuli Veiko Peldese sõnul rendihindasid muidugi korrigeerida ehk tõsta. “Minule teadaolevalt on meie rendihinnad ühed Põltsamaa soodsamad,” märkis Veiko Peldes.

KSK Põltsamaa kaupluse tarbeks ehitatakse

Elioni maja vasakpoolses tiivas välja ligikaudu 250 ruutmeetrit kaubandusliku pinda. Samas ehitatakse ärihoone esimesel korrusel välja veel rendipindadeks 2-3 ruumi ja teisel korrusel üks ruum. “Nende ruumide suurused on ligikaudu 20-30 ruutmeetrit. Eelnimetatutele lisaks on võimalik uusi ruume välja ehitada ka keldrikorrusel, kuhu saaks juurde tekitada ligikaudu 250 ruutmeetrit rendipindasid,” on Veiko Peldes kindel.

RAIVO FELDMANN

Järgneb lk. 3

KOGUDUSTES
EELK PÕLTSAMAA NIGULISTE KOGUDUSES

Reedel, 18. jaanuaril kell 18.00 noorteõhtu kiriklas.

Pühapäeval, 20. jaanuaril kell 11.00

3. pühapäev enne paastuaega – jumalateenistus armulauaga.

EKNK PÕLTSAMAA JORDANI KOGUDUSES

Pühapäeval, 20. jaanuaril kell 11.00 jumalateenistus ja laste pühapäevakool.

Info tel 56633720, www.jordan.ee

PÕLTSAMAA ADVENT-KOGUDUSES

Reedel, 18. jaanuaril kell 19.00 palvejumalateenistus.

Laupäeval, 19. jaanuaril kell 10.00 piiblitund. Kell 11.00 jumalateenistus.

Sise..., välis..., sauna... puidust..., metallist..., klaasist...
UKSED, UKSED, UKSED
UUDIS! Tellimisel klaasidega puit-SISEUKSED
EhitusGamma Avatud: E-R 8-18, L 9-15
Kauplus EhitusGamma PÕLTSAMAA, Viljandi mnt 2, tel. 776 2505 www.ehitusgamma.ee

Pakkumised kehtivad 18.01. - 20.01.

NÄDALALÕPU PAKKUMISED!

Fotodel on illustreeriv tähendus. Pakkumised kehtivad kuni kaupa jätkub. www.selver.ee

Järve Selver - Pärnu mnt 238; Tondi Selver - Tammsaare tee 62; Pirita Selver - Rummu tee 4; Kadaka Selver - Kadaka tee 56A; Merimetsa Selver - Paldiski mnt 56; Punane Selver - Punane 46; Torupilli Selver - Vesivärava 37; Pelgulinna Selver - Sõle 51; Mustakivi Selver - Mustakivi tee 3A; Suurejõe Selver - Pärnu, Suur-Jõe 57; Mai Selver - Pärnu, Papiniidu 42; Krooni Selver - Rakvere, F.G.Adoffi 11; Männimäe Selver - Viljandi, Riia mnt 35; Vilja Selver - Võru, Vilja tn 6; Jõhvi Selver - Jõhvi, Narva mnt 8; Valga Selver - Valga, Raja 5; Saare Selver - Kuressaare, Tallinna tn 67; Anne Selver - Tartu, Kalda tee 43; Ringtee Selver - Tartu, Ringtee 78; Sõbra Selver - Tartu, Sõbra 56; Veeriku Selver - Tartu, Vitamiini 1; Jaamamõisa Selver - Tartu, Jaama 74; Jõgeva Selver - Jõgeva, Kesk 3a/4; Põltsamaa Selver - Põltsamaa, Tartu mnt. Bussijaamaplaats.

Ragn-Selli AS alustab korraldatud olmejäätmete vedu märtsis

Alates 1. märtsist, tegeleb järgmise kahe aasta jooksul Põltsamaa linnas, Pajusi, Puurmani ja Põltsamaa vallas korraldatud olmejäätmete veoga Ragn-Selli. Alates sellest ajast kaotavad olmejäätmete veo osas oma kehtivuse kõik olmejäätmete vedajatega eelnevalt sõlmitud lepingud, mis tähendab, et jäätmevaldajatel tuleb sõlmida veebruariku jooksul uued lepingud Ragn-Selliga.

Ragn-Selli AS on praeguseks hetkeks saanud Keskeesti Jäätmehoolduskeskusest (KEJHK) Põltsamaa piirkonna jäätmevaldajate registri esialgse variandi, mille kallal tuleb veel palju tööd teha. See töö praegu käib, kusjuures jäätmevaldajate registri põhjal pannakse paika ka logistilised skeemid. Seetõttu jõutakse lepingute sõlmimiseni jäätmevaldajatega alles veebruariku teisel poolel. Otse Ragn-Selli kodulehel või esindustes saab jäätmeveolepinguid sõlmida ka praegu, kuid vabaturu tingimustel, mitte nii, nagu näeb ette KEJHK ja Ragn-Selli vahel sõlmitud korraldatud olmejäätmete leping. "Tark ei torma. Võtame asja ikka rahulikult," märkis Ragn-Selli Tartu piirkonna müügijuht Piret Miller. Soovi korral võib muidugi ka praegu jäätmeveo lepinguid sõlmida, sest alates 1. märtsist muudetakse Ragn-Selli Lõuna piirkonna müügi-juhi Piret Milleri sõnul varem sõlmitud leping automaatselt eelnimetatud lepingutingimustele vastavaks.

Konteineri tühjendamissageduse määrab omavalitsus

Tegelikult määrab kohalik omavalitsus minimaalse konteineri tühjendamissageduse, mis Põltsamaa piirkonna ha-jaasustusalal on minimaalselt kord kvartalis, korterelamutes väljaspool Põltsamaa linna kord kuus, linna individuaallemu-tes kord kuus ja korterelamutes kaks korda kuus. Vastavalt tühjendamissagedusele tuleb aga igal jäätmevaldajal valida olmejäätmete konteineri suurus, sest mõistlik on maksta ikka täiskonteineri tühjendamise eest. Muidugi võib jäätmevaldaja lepingu sõlmimisel Ragn-Selliga kokku leppida eelnimetatud minimaalsetest konteineri tühjendamissagedustest tihedama regulaarse tühjendamissageduse.

Tulekul on infopäevad

Ragn-Selli Tartu piirkonna müügi-juhi Piret Milleri sõnul jõutakse veebruar keskpaigaks nii kaugele, et Põltsamaa piirkonnas infopäevi korralda-

ma hakata, millest teavitatakse siis ka siinset elanikkonda. "Ragn-Selli ei hakka korraldatud jäätmeveo lepinguid sõlmima enne, kui firma poolt on jäätmevaldajatele välja saadetud vastavasisulised teavituskirjad. Selles kirjas on ära toodud piirkonnas kehtivad veotingimused, konteinerite renditingimused, hinnad jne. Samas kirjas tuuakse siis konkreetset ära ka, kuidas ja millal lepinguid sõlmida saab. Kiri väljastatakse aga siis, kui jäätmevaldajate registrid on korrastatud, omavalitsustega kooskõlastatud ja Ragn-Selli andmebaasidesse sisestatud. Praeguse plaani järgi saame vastavasisulised kirjad jäätmevaldajate kinnistute aadresside järgi koos reklaamvol-dikutega välja saata veebruarialguses," arwab Piret Miller.

Kuidas prügi sortida?

Prügi sortimisest räägitakse viimasel ajal segadusse ajavalt palju. Konkreet-selt nõuab aga aasta alguses kehtima hakanud jäätme-seaduse säte, et olmeprügi

konteinerisse ei sobi puhas ja kuiv paber ning papp, pakendid, ohtlikud jäätmed ning aia- ja pargijäätmed. Kui kohalik omavalitsus on korraldanud ka muude biolagunevate jäätmete kogumise, siis ka muud biolagunevad jäätmed, mida on praegu võimaluse korral kasulik aianurgas omaalgatuslikult kompostida, sest sellevõrra väheneb olme-jäätmete kogus ja korraldatud olmejäätmete vedu on jäätmevaldajale lihtsalt odavam.

Pakendijäätmeid, ohtlik-ke jäätmeid ja pappi ning paberit saavad eraisikud tasuta ära anda Põltsamaa jäätmejaamas või siis viia linna ja valdada tihe-asustusaladele paigaldatud vastavatesse kogumiskonteineritesse. Aia- ja pargi-jäätmeid võetakse aga tasu eest (295 krooni tonn) vastu ainult jäätmejaamas, kuhu soovi korral võib sama tasu eest viia ka muud biolagu-nevad jäätmed.

RAIVO FELDMANN

Sortimisel on kindlad nõuded

Põltsamaa piirkonnast prügilaske transporditud se-gaolmeprügi vastuvõtmisest ei saa praegu kehtiva seadus-andluse alusel keelduda või kümnekordset ladestamise tasu nõuda mitte ükski prügila, sest Põltsamaa piirkonnas on jäätmejaam ja linna ning valdade tiheasustusaladele on paigaldatud ka paberi- ja papi ning pakendi liigitikogumise konteinerid, mida regulaarselt tühjendatakse. Samas hakkab Ragn-Selli prügiveoauto juht tühjendatavatesse konteineritesse piiluma ja jätab konteineri tühjendamata siis, kui silma hakkavad ohtlikud jäätmed, arvestatavas koguses aia- ja pargijäätmeid või on peaaegu kogu konteiner täidetud paberi- ja papiga. "Põhjustest, miks konteiner tühjendamata jäeti, antakse kliendile alati teada. Klient saab siis vea kõrvaldamise järel tellida uue konteineri tühjendamise, kuid maksta tuleb sel juhul kahe konteineri tühjendamise eest. Põhiliselt hakkab meie autojuht jälgima, et konteineris ei oleks mitte mingil juhul ohtlikke jäätmeid ega suures koguses aia- ja pargiprahti. Segadusse ajavad igasugused spekulatsioonid sortimise teemadel, mis aja- kirjandusest on läbi käinud, et kas see pudel on konteineris või ei ole ja mis siis saab, kui on, siis selline lähenemine on lihtsalt ülevõimendatud ja inimestes segadust tekitav," selgitas Ragn-Selli suhtumist prügi sorteerimise jälgimisse Piret Miller.

Konteinerite tühjendamise hinnad

80 l -	31,80 eek
120/140 l -	47,20 eek
240 l -	59,00 eek
340/370 l -	72,00 eek
600 l -	88,50 eek
800 l -	107,40 eek
1500 l -	188,80 eek
2500 l -	312,70 eek
4500 l -	566,40 eek

Olmejäätmete konteinerisse ei sobi:

- * aia- ja haljastusjäätmed (nt puuoksad, puulehed);
- * paber ja papp;
- * plast-, klaas-, metall-, kartongpakendid
- * ehitus- ja lammutusjäätmed;
- * vedeljäätmed (käämlajajäätmed ja kogumiskaevude setted)
- * ohtlikud jäätmed (nt värvid, ravimid, patareid)
- * elektroonikajäätmed (nt külmkapp, pesumasin)
- * suurjäätmed (nt vanamoebel)
- * kuum tuhk

Ohtlikud jäätmed

Vanad ravimid, farmaatsia-tooted, süstlad, süstlanõelad, akud, patareid, laki-, värvi- ja liimijäätmed, puhastusained, lahustid, õlid, õlilfiltrid, päeva-valguslambid, olmekeemia, kraadiklaasid, putuka- ja rotimürgid, taimekaitsevahendid, puidukaitse- ja immutusvahendid, asbest ja asbestijäätmed ning kemikaalid ja kõik ohtlike jäätmete pakendid.

KÜSITLUS

Mida arvate kohustuslikust olmejäätmete sorteerimisnõudest ning kas teie majapidamises sorteeritakse prügi?

Mina olen sellise nõudmisega igati päri. See suurendab inimeste keskkonnateadlikkust. Kindlasti on prügi sorteerimine vajalik ja meie peres toimub prügi sorteerimine juba ammu. Meil on korteriühistu juures eraldi konteiner näiteks ka tühjade jogurtitopside jaoks. Oma majapidamises panen erinevat liiki jäätmed eraldi kilekottidesse. Sorteerimises pole minu arvates midagi keerulist. Pigem võib probleem tekkida siis kui majade juures pole olemas konteinerid kõigi jäätmeliikide tarvis või kui neid õigeaegselt ei tühjendata.

Ülle, mikrobioloog

Mina elan Pisisaares ja meile ei ole konteinerid, kuhu saaks paigutada erine-

vat liiki jäätmeid, veel toodud. Välja arvatud muidugi vanapaberi ja klaasi konteinerid, mis on meil juba ammugi olemas. Mind sorteerimise nõue küll ei hirmuta. Samas tuleb tunnistada, et eks selline tegevus on tüütu küll, kui tuleb hakata näiteks jogurtitopse pesema. Nendes konteinerites, mis Pisisaares eraldi jäätmeliikide jaoks olemas on, viivad inimesed prügi usnalt. Kuid niikaua, kuni pole olemas konteinerid kõikide jäätmeliikide kogumiseks, ei saa ka inimesed prügi nõuetekohaselt sorteerida.

Virve, kokk

Mina pole prügi sorteerimisega veel üldse tegele- nud, kuid eks sellega tuleb paratamatult tegeleda. Ka prügi-majanduses peab asjad korda saama. Minul on päris tõi-

ne hirm prügi sorteerimise ees selles mõttes, et ei tea, kuidas need sorteeritud jäätmed saab paigutada ja kuidas majapidamises jäätmete sorteerimine, korralda-da. Elan Lille tänaval asuvas kortermajas ja meil seal erinevat liiki jäätmete jaoks konteinerid pole. Kaugele küll vaevalt inimesed sorteeritud prügi viima hakkavad. Kui eesmärk on selles, et inimesed hakkaksid prügi sorteerima, siis peaksid elamute juures olemas ka konteinerid kõikide jäätmeliikide jaoks ning neid konteinerid tuleks ka õigeaegselt tühjendada. Kunagi ei saa välistada, et enamik inimesi sorteerib prügi korralikult, aga üksikud sokutavad segaolmejäätmeid hoopis mingit teist liiki jääkmete kogumiseks ette nähtud konteineritesse. Samuti ei kujuta ma ette, kuidas ma ise või kuidas ka teised inimesed saavad koguda eraldi liiki jäätmeid oma kitsukestes korterites. Võib-olla oleks pidanud kõrgemal pool asjad põhjalikumalt läbi mõtlema.

Ka selgitustööd selles osas on liiga vähe olnud.

Valve, pensionär

Mina elan tegelikult Tallinnas suures 9-korruselises majas, kus on kokku 144 korterit. 30 aastat tagasi ehitatud majas on prügišahid ja maja elanikud tegelikult prügi ei sorteer. See visatakse šahitidesse. Prügišahide all on konteinerid, mida tühjendatakse kolm korda nädalas. Seal läheb see prügi edasi kõik n-ö ühte potti. Minu arvates Tallinna suurtes kortermajades mingisugust prügi sorteerimist ei toimu. Tegelikult võiks sorteerimine toimuda küll, sest vähemalt prügišahidega majades on sellise prügi ladustamise näol tegemist väga ebahügieenilise tegevusega. Kui viiekordsete korterelamute juures on kogu aeg olemas olnud prügikon-teinerid, siis 9-korruseliste elamute juures pole neid kunagi olnud ja inimesi on väga keeruline harjutada nende poolt tekitatavat prügi kuida-gi teisiti käitlema. Samas on Tallinnas suurte elamute juures väga palju autosid tekkinud ja seetõttu pole olemas sellist võimalust, et sinna veel kuhugi konteinerid saaks paigaldada. Samas on

nii, et kui konteinerid paiknevad elamutest eemal, ei viitsi tänapäeva inimene küll tema majapidamises tekkinud prügi kuhugi kaugele viima minna. Võib-olla aitab mingil moel lahendada olukorda prügiveofirmade poolt võetav topelttasu sorteerimata prügi eest. Teisalt on selge, et 144-korterilises elamus leidub alati keegi, kes prügi ei sorteer ja nii on selliste majade elanikele topelttasu garanteeritud.

Toomas, müügijuht

Mina töötan Sillamäel ja seal on olemas niisugune objekt, kuhu prügi lades-tatakse. Täpsemalt on seal üks sadam, kus prügi maa-sisse maetakse. Sillamäel ei ole prügikon-teinerid üldse olemas, vaid seal käib igal öhtul majade juures prügiauto ja inimesed saavad päeva jooksul tekkinud prügi otse auto peale panna. Suuremate asjade jaoks on majade juures

eraldi kohad, aga kuidas need seal ära viiakse, seda ma ei tea. Ma pole näinud ega kuulnud, et Sillamäel jäätme-jaam olemas on. Samas ma ei kujuta ette, kuidas inimesed oma majapidamises prügi sorteerida saavad, sest neil pole ruumi kõigi jäätmeliiki-deraldi kogumiseks. Tegelikult kahtlen ma ka selles, kas sorteeritud prügi ikka liikide kaupa ümber töödeldakse. Pigem arvan, et lõpuks veetakse sorteeritud jäätmed ikka ühte kohta kokku. Aga kui selline jäätmete sorteerimine mujal maailmas toimib, siis ehk hakkab see ka meil tulevikus samamoodi olemas olema. Kui kindlasti võtab see väga palju aega.

Jaan, ekskavaatorijuht

Küsitlesid

ÜLLE LÄTTE ja TOOMAS REINPÖLD

Laulurõõm paneb laste silmad särama

Esmaspäeval toimusid kolmandad Põltsamaa valla laste lauluvõistlused. Traditsioonile pani kolm aastat tagasi aluse vallavalitsuse kultuurinõunik Silja Peters, kes igal aastal on sündmuse valla-poolseks organiseerijaks.

Tegemist on liikuva üritusega ja tänavu viidi võistlus läbi Adaveres. Kohapealseks korraldajaks oli Adavere kooli muusikaõpetaja Nele Kaev. Valla koolide muusikaõpetajad olid pannud välja oma parimad laululapsed. Aparatuuri ja saatemuusika poolelt oli abiks Põltsamaa Kultuurikeskuse töötaja Ivo Targama.

Valla kultuurinõunik Silja Peters, traditsiooni algataja, alalhoidja ja ürituse läbiviija, ütles, et lauluvõistlust tuleb iga kord erinevalt korraldada.

“Kuna laulukarussellil osalevad ka gümnaasiumilapsed, siis laulukarusselli aastal olime oma valla lastele lisaks kutsunud ka gümnaasiumi õpilased. Kui seda pole vaja teha, siis on meie võistlus sajabrotsendilisel vallasisenena,” rääkis nõunik. “Kaks korda on võistlus toimunud Lustiveres, nüüd oli Adaveres ja ma usun, et järgmisel korral läheme Eskusse.” Õpetajad käivad oma laululastega võistlustel kaasas.

Asja algataja Peters selgitas, et ei ole võistlust käima pannud huvist, kes valla lastest paremini laulab. Sügavamaks eesmärgiks on hoopis välja selgitada need lauljad, keda on sobilik saa-

Tublid lauljad: (tagaees) Enelin Treffner, Sandra Jürgenson, Elerin Sinimets, esireas Marjan Tamm ja Lea Grünvald.

ta laulukarusselli vooru.

“Kuna tänavu keegi kuhugi võistlema minema ei pea, tegime võistluse laste rõõmuks, lapsed tahavad esineda,” rääkis nõunik. Nele Kaev täiendas kõrvalt, et ka õpetajatele on selline kokkusaamine vajalik.

“Me töötame küll lähes- tikku, kuid meil ei ole võimalusi kunagi kokku saada. Võistlus toob lauluõpetajad kokku ja me saame omavahel muljeid vahetada. Saame muusikast rääkida. Maakooli muusikaõpetajal on ju alati kiire. On vaja ka palju muid töid teha, ei piisa ainult muusikatundide andmisest,” selgitas Kaev ja tegi kultuurinõunikule ettepaneku leida veelgi võimalusi, kuidas valla koolide muusikaõpetajaid mõnikord kokku tuua.

Žürii töötas põhimõt-

tel – tuua välja igast vanusegrupist kõige parem laulja.

“Tänavu oli meil žürii koosseis nii korraldatud, et igast koolist, kust lapsed olid laulma tulnud, oli üks õpetaja žüriis. Meil polnud ühtegi võõrast hindamas,” rääkis Peters. Hindamiskomisjon oli kolmeliikmeline ja sinna kuulusid Adavere Põhikoolist Kati Nõmmik, Esku-Kamari Algkoolist Raili Peedo ja Sirje Arro Lustivere Põhikoolist.

Valida tuli 22 üksikesineja vahel. Oma vanusegruppide parimad lauljad olid Sandra Jürgenson Lustivere põhikooli 6. klassist (õpetaja Sirje Pääslane), eelkooliealistest võitis Lea Grünvald Lustivere lasteaiast (õpetaja Sirje Pääslane), Marjan Tamm Lustivere Põhikooli 2. klas-

sist (õpetaja Ene Vaht), Elerin Sinimets Adavere põhikooli 9. klassist (õpetaja Nele Kaev). Elerinil olid oma kooli laulutüdrukud taustalauljateks.

Autasustatud esitasid pärast preemia kättesaamist oma võidulaulu veel kord. Esinemistes oli näha nii esinemisjulgest kui oskust laval olla. Kõik võitjad said lisaks tänukirjale ASi Merit kontori- ja arvutikaupade kaupluse kinkekaardi. Eriauhinna pälvis Esku kooli 4. klassi tütarlaps Enelin Treffner (õpetaja Reet Madisson), kes sai kingituseks koduvalla sümboolikaga tassi. Kõik võistlustel osalenud said valla tänukirja ja kingituseks helkuri.

ÜLLE LÄTTE

Vanemas vanusegrupis tunnistati parimaks lauljaks Elerin Sinimets Adavere Põhikoolist.

Valla lasteaiastest tunnistati tublimaks Lea Grünvald. Hakkaja tüdruk publikut ei pelga. Pigem meeldib talle, kui saal on kuulajaid täis.

Esku kooli tüdrukule, Enelin Treffnerile, tuli hindajate poolt antud ergutusauhind üllatusena.

LÜHIDALT

Koolieelikute vanemad käisid kooliga tutvumas

Esku koolis olid koos järgmisel õppeaastal esimesse klassi astuvate laste vanemad. Praeguse seisuga on nimekirjas registreeritud 15 Esku koolis õppima asujat. Laste tulevane õpetaja Jane Müllerson tutvustas isadele ja emadele koolimaja ja rääkis enese õpetamismeetoditest. Kaetud oli ka kohvilaud. Toimus ühine arutelu kooliküpsuse testi üle.

Lastevanemad esitasid mitmesuguseid küsimusi. “Taheti teada, millised on kooli traditsioonid, milliseid õppevahendeid tuleb kooli astuvale lapsele muretseda jne,” nimetab kooli juhataja Eda Miljand, kes samuti sündmusel viibis.

Järgmine kokkusaamine leiab aset 29. augustil. See on tutvumisõhtu, kus osalevad nii lapsed, lastevanemad kui õpetaja. Alates järgmisest nädalast aga toimub esmaspäeviti eelkool, kus tulevased õpilased saavad proovida koolipingis istumist ja harjutada tähti, numbreid ja lugemist koos õpetajaga. VU

Eesti jõutõste paremik peagi Põltsamaal

Tallinnas toimunud Eesti Jõutõsteliidu (EJTL) üldkogu koosolekul teavitati, et Eesti meistrivõistlused jõutõstmises toimuvad 22. ja 23. märtsil Põltsamaal. Kohal on Eesti sportlaste selle ala paremik – noorte ja juunioride maailma-meister Rait Sagor Saaremaalt, mitmekordsed Eesti meistrid Margus Silbaum, Peep Päll jt. Samuti kolmeteistkümnekoradne Eesti meister, 2007. aastal MM-1 pronksmedali võitnud Inna Terasmaa.

Otsuse, kus toimuvad käesoleval aastal Eesti meistrivõistlused jõutõstmises, tegi 12. jaanuaril Tallinnas aruteluks kogunenud EJTL alaliit. Alaliidu üldkogu leidis pärast pikka võistluspaiga otsimist ning korraldajatega läbirääkimist, et parim koht meistrivõistluste läbiviimiseks on Põltsamaa. Eeliseks peeti, et Põltsamaa asub Kesk-Eestis, kuhu on kõigile võistlejatele sama vahemaad võistluspaika jõudmiseks läbida. Lisaks on Põltsamaal korraldatud 2004. ja 2005. aastal sügissurumist, mis oli EJTL üks suurtest võistlustest. 2005. aastal suruti ka Eesti rekord (ei läinud arvesse, kuna rekordeid registreeritakse ainult tiitlivõistlustel).

Kohaliku spordiorganisatsiooni Ludus pressiesindaja Taavi Libe kommenteeris: „On hea meel, et meie organisatsioonile on antud au korraldada Eesti meistrivõistlusi jõutõstmises. See pole mitte ainult meile, vaid kogu Põltsamaale suur tunnustus!”

VU

KOMMETAAR

Sandra Jürgenson:

Laulu sai päris kaua õpitud, alates jõuludest. Laulu aitas valida minu õpetaja. Võistluse ajal oli ikka natuke esinemishirmu ka. Olen esinenud veel kooli jõulukohvikus ja ka Antslas. Siinne võit tuli mulle küllalt suure üllatusena, ei osanud oodata.

Enelin Treffner:

Võistluslaulu aitas õpetaja välja valida. Siiani olen esinenud oma koolis. Auhinda ei osanud oodata, see oli suur üllatus. Mulle meeldib ka kodus laulda. Mulle on kogu aja laulda meeldinud, pilli ma ei mängi. Alates lasteaiast oli mul lauluõpetajaks õpetaja Evelin.

Lea Grünvald:

Mul ei olnud esinedes hirmu, olen lasteaias palju laulnud ja oskan veel palju laule. Mulle meeldib esineda, kui rahvas saalis vaatab. Ema mul ka täna kaasas ei olnud.

Marjan Tamm:

Laulsin laulu õudusune-

näost. Laulsin seda varem ka jõulupeol ja koolipeol. Kodus laulan ka emale ja isale. Mõnikord nad laulavad minuga kaasa, kui oskavad. Mulle meeldib väga laulda, esinedes oli päris hea enesetunne. Aga võit oli mulle suur üllatus.

Elerin Sinimets:

Mulle meeldib esineda. Olen laulnud jõulupeol ja kooli üritustel, möödunud kevadel laulsin 9. klassi lõpetajatele. Ka kodus harjutan laulmist ja selleks on mul mikrofon. Minu isa laulab ka ja mõnikord laulame kahekesi koos. Õde sai mul ühel aastal Adavere laululapse tiitli, meile mõlemale meeldib laulda. Isaga koos ma kuskil esinemas pole käinud, kuid eks näeb, mis tulevik toob. Täna võit oli üllatus, seda ei osanud ette arvata. Varem pole ma lauluvõistlustel osalenud. Olen kord isegi mõtelnud, et kui läheks tulevikus laulu õppima. Kuid seda on veel vara öelda. Kõigepealt on vaja häält edasi arendada ja õppida. Mõtlesin, et läheks ehk klaverit

õppima, kuid praegu on 9. klass käsil, vaja on õppida ja kiire on.

Ivo Targama, Põltsamaa Kultuurikeskuse tantsuõpetaja ja helitehnik:

Olen helitehnikaga palju üritustel abiks käinud, seda kogu maakonnas. Kui kutsutakse, siis alati lähen. Põltsamaa kultuurikeskuse roll on mitte üksnes linna teenindada, vaid ka piirkonda. Ma näen, et aasta-aastalt läheb laste esinemine aina paremaks. Suur pabistamine ja sõnade segiajamine esinemise ajal on kadunud ja ka lavaliselt julgetakse rohkem liikuda. Enese eksponerimine on tüki maad paremaks läinud ja see annab laulule palju juurde. Olen käinud tehnikaga abis nii lasteaiades kui ka koolides. Teine tore traditsioon, kus ma olen käinud, on kevaditi 4P raames (Pajusi, Puurmani, Põltsamaa vald ja Põltsamaa linn - toim.) laste volbrüü pidu. Ka seal saavad lapsed esineda, kogemusi vahetada ja suhelda.

Liiklusrikkumisest teata Liiklusliini numbrile

14 900

Raamatukogus saab näha pruutkleite nende omas ajas ja vormis

Lisaks pulmakleitidele on näitusel väljas ka pulma- ja laululehed.

Jõgevamaa Keskraamatukogus Põltsamaal saab näha, mis suunas on läbi aastakümnete liikunud pruutkleidimood. Väljapanek koosneb ehtsatest pruutkleitidest, mille valmimisaeg jääb ajavahe- mikku 1940 kuni 2007.

“Tahtsime midagi erilist teha,” ütleb raamatukogu juhataja Rutt Rimmel talle omasel lihtsal ja sõbralikul moel. “Pruutkleidid on olnud elus vaid kord kasutusel ja me otsustasime need veel kord kappidest välja tuua.”

Näitusesaalis on erinevaid pulmakleite alates 1940. aastastest ja lõpetades tänapäevaga. Raamatukogutöötajad pärisid endi emade, tütarde ja sõprade käest, millist kleiti neist keegi pulmas kandis. Väljapaneku iga eksponaat on mingitpidi seotud raamatukogu töötajatega. Igast kümnendist on väljapaneku seas vähemalt üks kleit.

“Kaks neist on kogunisti ühe endise Põltsamaa raamatukogu töötaja Anu Terepi poolt õmmeldud. Mitmed kleidid on õmmeldud raamatukogu töötajate emade poolt ja üks neist koguni vanaema poolt. Nii et igal kleidil on oma lugu ja kõik niidid toovad raamatukoguni välja,” jutustab raamatukogu juhataja.

Kõige vanema eksponaadi vanuseks on kuuskümmend aastat ja see on ühe raamatukogutöötaja ema leerikleit, mida hiljem kasutati pulmakleidina. Kleidi omanik elab Põltsamaal, teab Rimmel rääkida ja nendib, et kleit on küll ajahambast puretud, kuid väga moodne ja tegumoelt sobilik ka tänapäevaseks kasutamiseks. Selle kõrval olev tumeroosa pulmakleit aastast 1957 on juhataja enda ema pulmakleit.

“Selle õmbles minu vanaema, kes oli elukutseline õmbleja. Sellepärast on ka selle kleidi tegumood võrdlemisi keeruline. Tsaari ajal noore neiu ka käis ta talust tallu ja õmbles inimestele rõivaid,” jutustab Rimmel ja hindab, et ka seda kleiti sobiks tegumoelt tänapäevalgi kanda.

1970. aastatest pärit kleit on kirjast riidest. Rimmel meenutab, et sel ajal polnud riidet kusagilt saada ja siis tuli kleit õmmelda kangast, mida parajasti müüdi. Rõivas on kehasse töödeldud. Kuna sel ajal oli kombeks, et mehed kandsid naise kleidiga samast riidest päevasärki, siis kõnesoleva eksponaadi kõrval on ka meeste päevasärk.

Paar pulmakleiti on õmmeldud peenvillast riidest. Juuresolevatelt daatumitelt

on näha, et pulmad on peetud talvel.

Kui 50-60ndate aastate pulmakleidid olid võrdlemisi lühikesed, siis uuema aja keidid on kõik maani. 1980. aastate kleitidel on pikad pruudiloorid, mille peale käib veel ka lühike loor. Lühike loor oli pruudil näo ees ja kui peigmees tohtis pruuti suudelda, tõstis ta loori näo eest ära.

Mõnede pruutkleitide riie on ilmselt välismaist päritolu. Kui kohapealt korralikku riidet saada ei olnud ja välismaal oli noortel sugulasi, siis hangiti elu tähtsaimaks sündmuseks riie piiri tagant. Üks seitsmekümnendate aastatest pärit pulmakleitidest ongi õmmeldud väga kaunist pitskangast. Juhataja oletab, et kuna peig oli meremees, siis ilmselt tõi ta oma pruudile kleidiriide välismaalt. Välismaist päritolu saab olema ka samast aastakümnest pärit pruutkleit, mis on paksemast sädelevast riidest.

Raamatukogu juhataja viitab väga kaunile pika slepiga naturaalsiidist kleidile ja ütleb, et see on kindlasti siinse väljapaneku kõige kallim pruutkleit.

“Selle õmbles kuulus moekunstnik Katrin Kuldma,” selgitab Rimmel. “Kleit on mitmekihiline, kasutatud on paksemat atlassiidi ja õhemat naturaalsiidi. Slepil küljes on aas ja see käis pruudile käe külge. Pruudi järel kõndisid lapsed, kes hoidsid loori. Pulmapidu toimus Ammende villas 2007. aasta 1. septembril.” Uhke pruutkleit ongi eksponaatidest kõige uuem.

Esindatud on ka õdedest lilleneiuude kleidikesed. Esimaskordselt on lapsed lilleneiuudeks olnud päris pisikestena, teistkordselt aga juba noorte neidudena.

Näitus ei koosne mitte üksnes pruutkleitidest. Esindatud on ka mõned omaaegsed pulma-laululehed. Raamatukogu vitriinides on palju omaaegseid pulmapilte, raamatuid ja muud

Varasematel aegadel olid moes lühemad kleidid. Pildil olev kleit on pärit 1964. aastast.

Laine kandis oma pulmas 1967. aastal beežikat tooni lühemat kleiti.

Selle kauni pruutkleidi õmbles Katrin Kuldma. Pruut kandis seda 1. septembril 2007. Ammende villas toimunud pulmapeel.

Roosakaspunast kleiti kandis Astridi-nimeline pruut 1957. aastal.

pulmadega seonduvat.

Kogu väljapanek ühtekokku annab päris hea ülevaate, mis aegade jooksul pulmadega seoses muutunud on.

ÜLLE LÄTTE

1970-1980. aastatel olid moes pikad pruutkleidid. Parempoolne kleit on õmmeldud ajal, mil valget kangast saada ei olnud.